

# HÁROM TÉZIS A HOZZÁFÉRHETŐ INFORMÁCIÓRÓL

*dr. Horváth Péter László, adjunktus*



## KÖNNYEN ÉRTHETŐ KOMMUNIKÁCIÓ, EGYENLŐ ESÉLYŰ HOZZÁFÉRÉS 2021. június 4.

**Az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar  
és a Könnyen érthető kommunikáció  
könnyen érthető honlap közössége konferenciája**



Gyere, most keresek szavakat, jeleket,  
 Hogy értsd, a szem mit lát!  
 És nevükön nevezek tavakat, hegyeket,  
 Mondd utánam hát!  
 Ez a föld, az az ég. Ez a zöld, az a kék,  
 Völgy a hegyhez tér.  
 Fogy a hold, süt a nap, a rög alól kel a mag.  
 Tó a parthoz ér.  
 Ami szép, az egyben jó.  
 Ami kép, az egyben szó.



## Miről lesz szó?

KÖNNYEN ÉRTHETŐ KOMMUNIKÁCIÓ –  
 HOZZÁFÉRHETŐ INFORMÁCIÓ

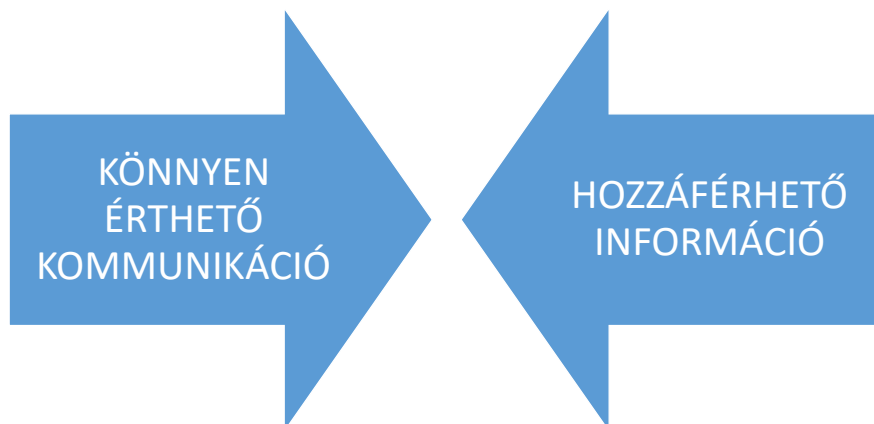


NYELVI SZINTEK

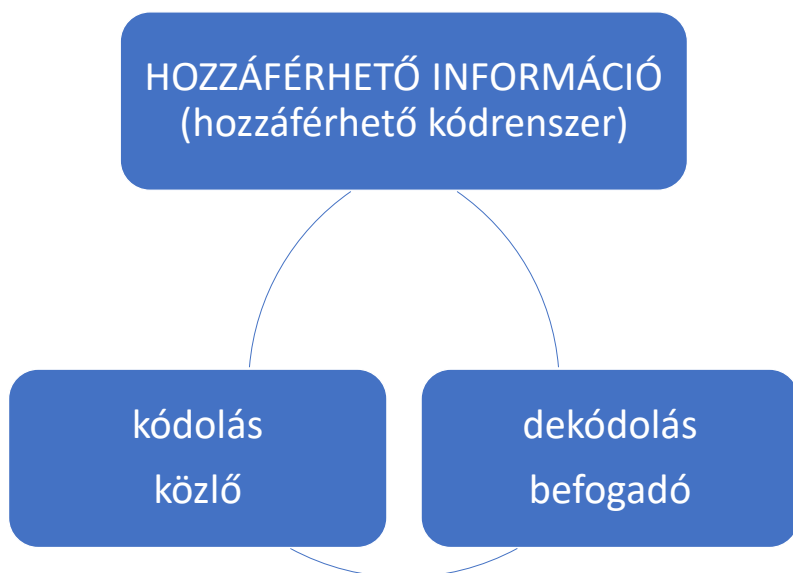


CÉLCSOPORTOK

## Első „TÉZIS”: ALAPFOGALOM



- **hangsúly a kommunikációban:**  
kommunikáló felek vö. közlő szerepe, hozzáférhető információ (könnyen észlelhető és könnyen érthető üzenet) készítése
- **idegennyelvi szakkifejezések:**  
KÉK vö. LSprache; E2Read/E2Uunderstand/accessible information (kommunikációtudományi vö. nyelvtudományi kifejezések)
- **nyelv expresszív oldala (beszédprodukción, írás)**  
vö. a nyelv receptív oldala (beszédértés, olvasás)
- **megbélyező, minősítő kifejezése vö. értéksemleges kifejezés**



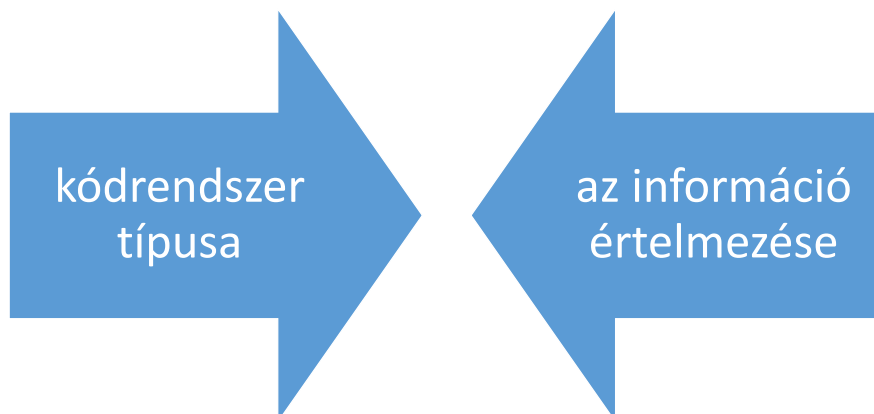
**A „hozzáférhető információ készítése” alatt azt a folyamatot értjük,**

**amikor a közlő az üzenetét**

**a célcsoport beszédértési, olvasási képességéhez igazítja,**

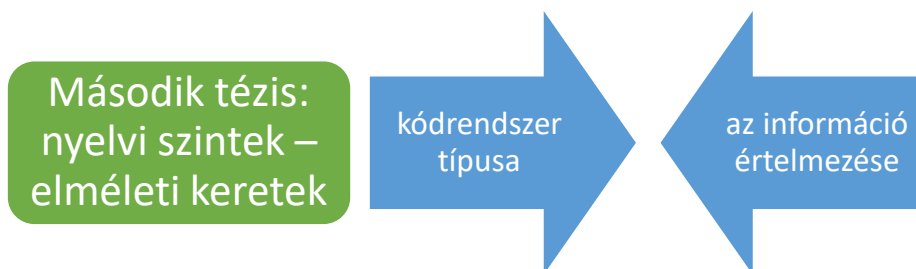
**írásos szabályok szerint fogalmazza meg.**

Második tézis:  
nyelvi szintek – elméleti keretek



Mi a beszédértés és az olvasás?

**dekódolás:**  
az információ  
jelentésének  
megfejtése



- **Mi van a fókuszban?**  
betűk/hangok (szavak) és képek vö. az információ egyértelműsége
- **a befogadótól független változók**
  - a szöveg és a képek aránya
  - a mondatok hosszúsága
- **a befogadótól függő változók**
  - konkrétól az absztraktig
  - egyszerűtől a bonyolultabbig
  - előzetes ismeretek
  - nyelvi szocializáció

## Az információ értelmezhetősége

az információ észlelhetősége

az információ hiánytalansága

az információ logikus elrendezése

szókészlet

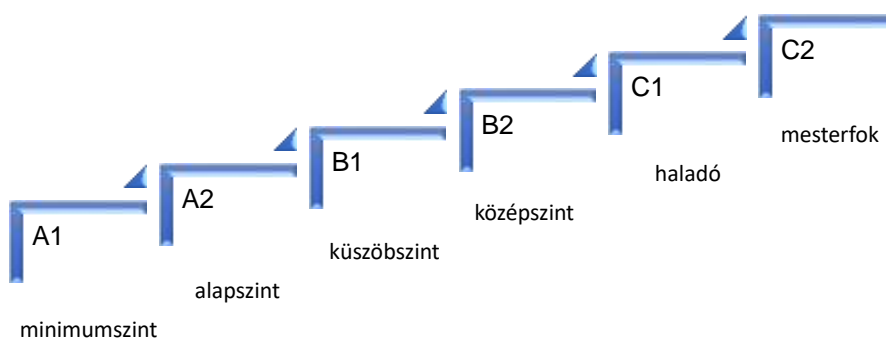
mondatszerkesztés

Harmadik tézis:  
célcsoport(ok) – elméleti keretek

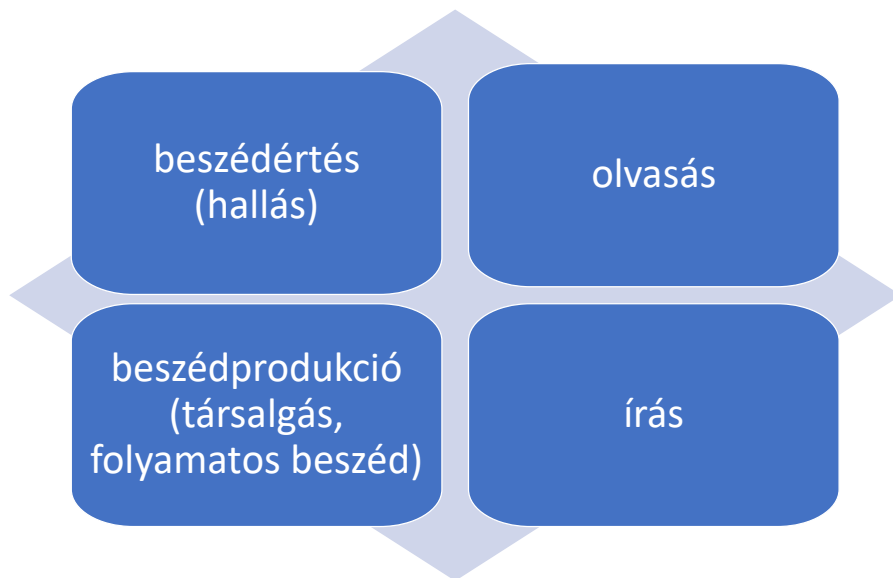
A könnyen érthető kommunikáció  
minden embernek jó!

A könnyen érthető kommunikációnak  
elsődleges és másodlagos  
célcsoportjai vannak.

A nyelvhasználatról  
(Közös Európai Referenciakeret)



## A nyelvhasználatról (Közös Európai Referenciakeret)



## Beszédértés

### A1

lassú és érthető beszéd  
ismert szavak és alapkifejezések  
témakör: én, a családom, közvetlen környezetem

### A2

rövid, világos, egyszerű üzenetek és tájékoztatás  
témakör: legszűkebben vett személyes élettér (pl. fontosabb személyi és családi adatok, bevásárlás, környék, munka).

### B1

érthető, mindennapi beszéd  
témakör: jól ismert, munkahelyen, iskolában, szabadidőmben gyakran felvetődő témák  
aránylag lassú és érthető beszéd (rádió, TV)  
témakör: az aktuális hírek, személyes vagy szakmai témák



## Beszédértés

### B2

hosszabb beszéd, előadás, bonyolultabb érvelés  
a téma számomra elég ismert

TV - hírek, aktuális eseményekről szóló műsorok

A legtöbb filmet értem, ha a szereplők ismert dialektusban beszélnek bennük.

### C1

hosszabb beszéd

akkor is, ha azok nem világos felépítésűek,  
a kapcsolódások csak közvetettek,  
nem egyértelműen jelzettek

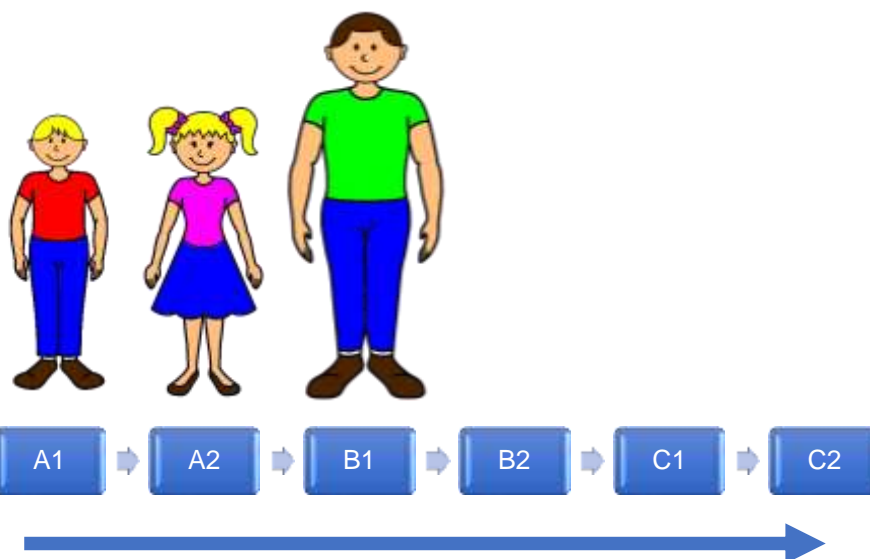
Komolyabb erőfeszítés nélkül megértem a tévéműsorokat és a filmeket.

### C2

kiejtéshez hozzászokás után

nem jelent számomra gondot akár az élőben hallott, akár a médián keresztül sugárzott  
beszéd megértése

még akkor sem, ha a sebesség anyanyelvi szintű



## HOZZÁFÉRHETŐ INFORMÁCIÓ

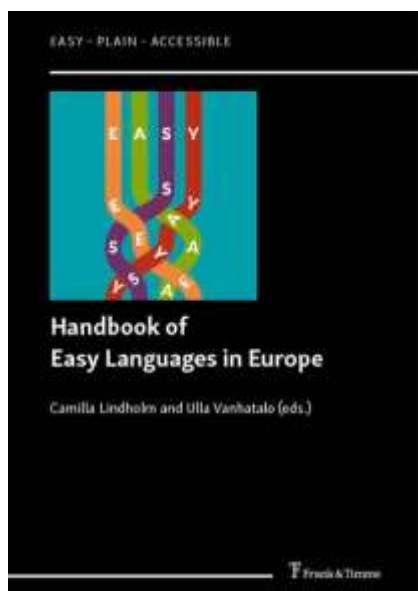


### Fogyatékoság és Társadalom 2021. évi első, tematikus lapszám

szerző	cím
<b>Cziráki Zsolt, dr. Horváth Péter László, Ladányi Lili, dr. Magyar Adél, dr. Pukánszky Béla, Porkoláb Mihály és Sallai Ilona Éva</b>	Könnyen Érthető Információs Központ (KÉIK) létesítése a szegedi Gyógypedagógus-képző Intézetben
<b>Hegedűs Hanga, dr. Horváth Péter László, Radics Márta</b>	Értelmileg akadályozott, 1-8. osztályos általános iskolai tanulók receptív nyelvi képességeinek vizsgálata a TROG-H teszt segítségével
<b>Borosné Rimaszombati Dóra</b>	A könnyen érthető kommunikáció és a Hublow olvasástanítási módszer kapcsolata egy esetismertetés tükrében
<b>Német Beáta</b>	Valóban könnyebben érthetőbb-e a könnyen érthető üzenet?
<b>Keszey Borbála</b>	Könnyen érthető kommunikáció értelmi sérült személyekkel Névmások használatának vizsgálata könnyen érthető információkat tartalmazó dokumentumokban

Fogyatékoság és Társadalom  
2021. évi első, tematikus lapszám

szerző	cím
<b>Vecseri Zita</b>	Können érthető kommunikáció értelmi sérült személyekkel A mondatok használatának vizsgálata könnyen érthető információkat tartalmazó dokumentumokban
<b>Peszeki Dorina</b>	Kutatás a participativitás, önérvényesítés és a könnyen érthető kommunikáció jegyében
<b>Berényi Zoltánné</b>	A könnyen érthető kommunikáció mint innováció megjelenése az integrált nevelési-oktatási folyamatban
<b>Szarapka Dóra</b>	Können érthető hírek és azok készítése
<b>Galai Bianka</b>	Az ÉFOÉSZ törekvései a könnyen érthető kommunikáció területén 21



## KLAARA 2021 2nd Conference on Easy-to-Read Language Research

- 2021. augusztus 30. és 31. – Olten, Svájc (180 CHF)
  - **Hegedűs Hanga:**
    - Értelmileg akadályozott, 1-8. osztályos általános iskolai tanulók receptív nyelvi képességeinek vizsgálata a TROG-H teszt segítségével
  - **Ladányi Lili és Horváth Péter László:**
    - Könnyen érthető kommunikációra felkészítő képzési program fejlesztésének folyamata
  - **Német Beáta és Horváth Péter László:**
    - Valóban könnyebben érthetőbb-e a könnyen érthető üzenet?

Hálás vagyok  
a figyelmükért!

Könnyen Érthető Információs Központ



dr. Horváth Péter László  
horvath.peter.laszlo@szte.hu